

Florin Pitea - Philip

Pe alții îi vizitează vecinii, prietenii, colegii de serviciu și, cel puțin odată pe an, percepatorii de impozite. Pe mine mă vizitează Philip.

Apare din senin, iar în ultimul timp și-a luat obiceiul să stea din ce în ce mai mult, prelungindu-și vizitele neanunțate. Nu mă deranjează venirea lui, pentru că oricum stau singură și nu am niciodată mare lucru de făcut. Nu-l pot acuza că din cauza lui pierde vremea sau că ar avea treburi mult mai importante pe care mă împiedică să le duc la bun sfârșit.

Nici azi nu face excepție. Mă pomenesc cu el în cameră fără să-mi dau seama când a intrat. În ciuda faptului că e atât de înalt și masiv, Philip se mișcă repede și fără zgomot.

- Ce mai faci? zice el, iar întrebarea, venită de la oricine altcineva, ar părea banală și politicoasă. Numai că, venind din partea lui Phil, nici o întrebare sau remarcă nu e atât de banală pe cât ar părea. În ochii albaștri, în care sclipeste o intensitate greu de suportat, i se citește faptul că așteaptă cu mare interes cu totul alt răspuns decât banalul "Bine" pe care oricine l-ar spune dintr-un reflex înrădăcinat pe tot parcursul existenței sale de ființă socială.

Ridic din umeri și zîmbesc:

- Ce să fac... După cum se vede.

Fără să fie invitat, Philip se așază dinaintea mea. Nu se ostenește să caute un scaun, ci ia loc direct pe podea. Încă nu am aflat de unde a căpătat manierele astea, ca și obiceiul de a sta tot timpul cu cămașa scoasă din pantaloni, sau de ce a renunțat la disciplina zilnică a bărbieritului, dar într-o bună zi am să-l întreb. Nu chiar azi, fiindcă nu aș vrea să se simtă stînjinit. Într-o altă zi, cu siguranță.

- Nu pot să cred cât de mult te încapățînezi în ciuda evidențelor, zice el. De ce nu accepți adevărul?

Iar începe. M-a exasperat cu ideile astea ale lui. La început, pe parcursul primelor vizite, se străduia să fie drăguț cu mine. E atât de cult și manierat, știe o mulțime de lucruri despre muzica simfonică și despre filosofie, încît îl așteptam cu plăcere. Dar treptat a început să-mi

vorbească din ce în ce mai des despre lucruri ciudate, foarte diferite de acelea pe care le-am învățat la școală, iar atunci când încerc să-l contrazic între noi ia naștere o tensiune tăcută, nearticulată în cuvinte, dar cât se poate de prezentă. Deși nu dă semne că s-ar fi enervat, din privire îmi dau seama că nu suportă ca eu să nu mă las convinsă de argumentele lui.

- Care adevăr, Philip?

- Te încăpățânezi să te lași înșelată de aparențe, în loc să cauți dincolo de vălul iluziilor și să capeți acces la adevărata realitate.

Iar povestea cu adevărata realitate.

- Care aparențe? Cum să pun sub semnul îndoielii ceea ce văd și aud? Cum să mă îndoiesc de faptul că Ted Kennedy este președinte, aproape de sfârșitul celui de-al doilea mandat?

- Ted Kennedy, zici?

- Da, Ted Kennedy. L-am văzut de atâtea ori la televizor, i-am ascultat discursurile...

Zîmbește cu indulgența superioară a unui adult care trebuie să-i explice pentru a nu se știe câta oară unui copil nu prea strălucit cum se utilizează regula de trei simplă.

- Televiziunea e un excelent mijloc de manipulare. În locul lui Ted Kennedy, despre care susții cu atîta înfocare că ar fi președinte, în fața camerelor de luat vederi ar putea la fel de bine să apară un figurant, sau chiar un simulacru, un android.

Încerc să par amuzată, dar privirea lui albastră, pătrunzătoare, citește prin expresia pe care mi-am așternut-o pe figură.

- Așa încît de ce ar fi Ted Kennedy președinte, la urma urmei?

- Philip, chiar trebuie să continuăm așa la infinit? Ți-am mai spus că am dat mîna cu Ted Kennedy acum șapte ani, în timpul primei lui campanii electorale pentru președenție.

- Putea foarte bine să fie un figurant, după cum ți-am explicat deja. Poate că nu există o familie Kennedy, la urma urmei.

Nu-l las să continue, fiindcă de fiecare dată când aud așa ceva mă înfurii cumplit.

- Și-atunci cine stă la Casa Albă de aproape douăzeci și patru de ani, mă rog frumos? Știi bine că John F. Kennedy a avut două mandate, apoi Bobby încă două și în cele din urmă a venit rîndul lui Ted. Care nu e cine știe ce președinte, între noi fie vorba, dar îi are consilieri pe ceilalți doi.

- Ce dovezi ai că nu sînt cu toții niște simulacre?

În ultimul timp a repetat întrebarea asta absurdă pînă la exasperare, dar o spune pe un ton atît de potolit, de calm, de rezonabil, încît o clipă, doar o clipă, aproape că sînt tentată să-i dau crezare. Dar de la un timp, poate în urma acestor discuții pe care le-am avut cu Philip, am învățat și eu cîte ceva.

-Tu ce dovezi ai că sînt niște simulacre?

Phil nu-i atît de ușor de prins, însă. Mai demult mi-a spus niște povești ciudate cu un cordon de lampă care nu era acolo unde ar fi trebuit să fie, cu amintiri despre alte lumi prezente și zeci de alte așa-zise teorii, care de care mai aberante.

De data asta nu spune nimic, cel puțin o vreme, ca și cînd răspunsul ar fi mult prea evident ca să se mai ostenească el să-l enunțe.

- Vezi că nu ai argumente solide? zic, dornică să-l întărit din nou.

- N-ai înțeles, zice el cu un zîmbet blînd. Nu susțin că familia Kennedy, în mod special, ar fi de fapt constituită din simulacre, ci mai degrabă că numeroase segmente din ceea ce consideri a fi realitatea ar putea să nu fie ceea ce par.

- Asta e o afirmație atît de vagă încît oricine ar fi de acord cu ea. Dar, Phil, povestea asta cu simulacrele, cu androizii, e pur și simplu...

- Realitatea de lîngă noi pe care refuzăm s-o acceptăm în ciuda evidenței sale? completează el cu un aer îndatoritor.

Fără să vreau, mă bufnește rîsul. Și lui îi apare un zîmbet pe față, luminîndu-i cu sclipirea dinților barba ușor încăruntită.

- Ai fost vreodată la un consult psihiatric, Phil?

Încetează să zîmbească, și privirea lui se desparte de a mea pentru a rătăci undeva, pe un perete.

- Dacă ai ști de cîte ori... Numai că psihologii, psihiatrii, psihanalistii și toți ceilalți membri ai grupurilor profesionale psi- sînt și ei niște oameni,

la urma urmei. Dacă știi cu precizie pe ce teorii își bazează evaluarea pacienților, dacă le zici exact ceea ce au fost învățați că ar trebui să audă, mă tem că ei, sărmanii, nu mai au cum să-ți aplice alt diagnostic decât acela către care i-ai condus.

Asta explică foarte bine cum se face că Phil, în ciuda ideilor aberante în care crede cu sinceritate, se află încă în libertate în loc să fie internat undeva, într-o instituție psihiatrică.

- Presupunând, de dragul demonstrației, că ai avea dreptate și că realitatea mea nu e ceea ce pare a fi, cum e de fapt lumea? Cine e președinte la Casa Albă, spre exemplu?

- Cum e de fapt lumea? repetă Phil clătinând din cap. Asta e o întrebare foarte grea, la care crede-mă că am căutat răspuns toată viața. Cum ai reacționa, însă, dacă ți-aș spune spre exemplu că la Casa Albă s-au perindat indivizi ca Richard Nixon...?

- N-a avut niciodată vreo șansă împotriva lui John F. Kennedy.

- Și dacă Kennedy a fost asasinat la Dallas în 1963?

- Și mai ai și alți președinți imaginari?

- Ronald Reagan...?

Încep din nou să râd, pentru că astăzi Philip e mai amuzant decât de obicei. Și lui îi strălucesc ochii, dar nu din cauza amuzamentului.

- Ronald Reagan? Mai apare și acum în filme western. Cine mai vine la rînd? Elvis Presley? Frank Sinatra?

Phil clatină din cap.

- Poate că ar fi făcut mai bine să rămînă actor. Teoria lui reaganomică a dat multe lucruri peste cap. La un moment dat, din cauza reducerilor de buget, nebunii din azile au fost puși în libertate.

- Cine știe, poate că n-a fost chiar ideea cea mai rea. Și așa zici că s-au petrecut lucrurile în versiunea ta? Nixon și Reagan?

- Nu numai ei. Au fost și alții înaintea lor, între ei...

- Dar, presupunând că JFK ar fi fost asasinat în 1963 - deși l-am tot văzut la televizor de-atunci încolo - de ce nu a devenit președinte Bobby?

- Pentru că a fost asasinat în 1968.

- Bănuiesc că și pe Ted l-au asasinat.

- Nu. Pe Ted nu. Dar nu a devenit niciodată președinte.

- Și ce te face să crezi că Nixon, Reagan, și ceilalți președinți care pretinzi că au fost în locul fraților Kennedy la Casa Albă nu erau niște simulacre, niște androizi construiți din circuite electrice și angrenaje? Întreb, triumfătoare.

- Aici e problema, că eu de fapt am convingerea că asta sînt. Simulacre.

Mă ridic și încep să mă plimb agitată încoace și încolo.

- În cazul ăsta, Philip, ce importanță are dacă simulacrul acela este numit Richard Nixon sau Ted Kennedy?

- Exact asta încercam să te fac să înțelegi. Că nu are nici o importanță. Că de fapt contează realitatea aflată dincolo de vălul acestor iluzii.

- Continuînd pe firul acestei logici aberante, ce te face să crezi că ești real, Phil?

- Ce te face să crezi că ești reală?

Mă apropii de el și mă uit fix în ochii lui, dar privirea sa albastră nu se abate, ci rămîne neclintită.

- Am avut operații chirurgicale. Am văzut cînd m-au deschis la zece ani ca să-mi scoată apendicele. Am organe, Philip, nu circuite și angrenaje. Știu. Le-am văzut.

- Poate că ești un simulacru deosebit de bine realizat. Sau poate că ți s-a făcut un implant de memorie despre o operație chirurgicală care în realitate nu a avut loc niciodată.

- Atunci poate vrei să mă convingi că toată viața mea e un implant de memorie, o iluzie. Expedițiile pe Marte din anii '70, pe care le-am urmărit la televizor, războiul din Vietnam pe care Statele Unite l-au câștigat în 1964, și așa mai departe.

- Nu neapărat un implant de memorie. Dar poate o iluzie, răspunde Philip.

N-am să înțeleg niciodată cum poate întemeia convingeri atît de ferme pe dovezi atît de firave, sau mai degrabă inexistente. Mă pregătesc

să-i dau o replică usturătoare, dar discuția ne este întreruptă de voci venite de dincolo de ușă:

- ...E-aici, domnule doctor. Jane Kindred Dick, născută pe 16 decembrie 1928 la Chicago. Suferă de schizofrenie, iar în ultimul timp starea i s-a agravat. Are halucinații în care-i apare fratele ei, Philip, care a murit imediat după naștere, la 26 ianuarie.

Ca prin vis, pe peretele capitonat al celulei în care stau legată în cămașă de forță îmi apare o stelă funerară aflată în Fort Morgan, Colorado, pe care sînt gravate prenumele fratelui meu, împreună cu datele pe care le-a amintit vocea îngrijitorului, și prenumele meu, cu data nașterii și o liniuță.

Dar iluzia se destramă repede, iar fratele meu zîmbește trist, așezat lîngă mine, și clatină din cap:

- Să nu crezi nimic din ceea ce-ți spun ceilalți. Totul e o iluzie, un complot urzit împotriva ta. De fapt realitatea este cu totul altfel...